

SIHTASUTUS LÄÄNEMAA

**HARIDUSEGA SEOTUD
ELU- JA
ETTEVÕTLUSKESKKONNA
RAPORT**

I Hariduseksperti töö projektiplaani koostamise ettevalmistamiseks

1. etapp – lähteandmete kogumine projekti vajalikkuse põhjendamiseks

Perioodil november kuni detsember toimusid järgmised tegevused:

- 1.1. Haridussilmas Läänemaa koolide tulemusnäitajate ja õppetöö varajase katkestamise analüüs ja ülevaate koostamine, tulemusnäitajate tutvustamine sihtasutuses.
- 1.2. Lääne maakonna kohalike omavalitsusüksuste ning koolide arengukavade läbitöötamine teabe saamiseks probleemidest ning nende lahenduste kavandamisest. Kokku töötati läbi Läänemaa arengustrateegias ning 3 KOVi arengustrateegias hariduse peatükid, lisaks ka Läänemaa 8 suurema kooli arengukavad.
- 1.3. Kohtumised ja arutelud linna ja valdade haridusjuhtidega koolide koostöö- ja arendusprojekti fookuse seadmiseks ja ootuste kokkuleppimiseks. Kokku toimus 5 kohtumist – 2 kohtumist linnavalitsuses, 3 kohtumist vallavalitsustes. Lepiti kokku, et projekti hakatakse arendama 3 suunal, milleks on kaasav haridus, uuenduslik õpe ning õpilaste oskuste arendamine.

2. etapp – koolide kaasamine hariduse koostööprojekti planeerimisse

Perioodil jaanuar kuni märts toimusid järgmised tegevused:

- 2.1. Spetsialistidest töörühmade moodustamine ja töörühmade töö juhtimine. Moodustati 3 töörühma projekti 3 arengusuuna kavandamiseks. Nimetatud perioodil said töörühmad kokku ja toimusid arutelud järgmiselt:
 - Kaasava hariduse töörühm kohtus 3 korral
 - Uuendusliku õppe töörühm 2 korral
 - Oskuste arendamise töörühm 2 korral
- 2.2. Paralleelselt töörühmade tööga toimusid kohtumised ja intervjuud ka koolijuhtidega, et selgitada välja koolide ootusi ning saada koolijuhtidelt ettepanekuid võimalike projektitegevuste osas. Kohtumiste eesmärgiks oli ka soov testida koolijuhtidel töörühmade ettepanekuid projekti tegevuste kavandamiseks. Külastati 13 alg- ja põhikooli, 2 riigigümnaasiumi, kutsehariduskeskust ning toimus kohtumine ka TLÜ Haapsalu kolledži direktori-ja arendusjuhiga.
- 2.3. Tegevuskava koostamine. Koostati projekti tegevuskava koos tegevuste sisu kirjeldusega ning tutvustati tegevuskava sihtasutuses. Koosolekul viibisid ka linna- ning vallavalitsuste esindajad.

3. etapp – tegevuste eelarvestamine

Aprillikuus oli põhiliseks tööks projekti kavandatud sisutegevuste eelarvestamine ning koolitusteks, sisse ostetavateks teenusteks ja asjade ostuks vajalike pakkumise kutsete koostamine, hinnapakkumiste küsimine. Saadud info alusel koostati projekti eelarve ning tutvustati seda sihtasutuses toimunu koosolekul, kuhu olid kutsutud ka KOVide esindajad.

4. etapp – projektiplaani koostamine

Maikuus toimus projektiplaani (projekti lähteülesande) koostamine järgmiste teemade kaupa:

- projekti eesmärkide sõnastamine
- taotleja ja partnerite ning kasusaavate organisatsioonide esiletoomine
- projekti vajalikkuse põhjendamine
- projekti kasusaajate ja oodatavate tulemuste väljatoomine
- projekti tegevuskava ja ajagraafiku koostamine
- projekti eelarve koostamine
- projekti tegevuste pikaajalise mõju ja kavandatavate jätkutegevuste kirjeldamine
- projekti meeskonna kirjeldamine
- projekti riskide väljatoomine

II Hariduseksperdi töö tulem

Projektiplaani taotluse koostamiseks

Taotlust ettevalmistava töö tulemusena valmis projektiplaani projektile „Läänemaa hariduskobar - maakonna hariduse arengumootor“

1) Projekti eesmärk

Terviklikult toimiva maakonna haridusasutusi hõlmava integreeritud koostöö- ja arendusvõrgustiku – hariduskobara loomine õppetöö kvaliteedi koostöiseks ja koordineeritud arendamiseks ning elukeskkonna arengusse panustamiseks.

Projekti alaeesmärgid:

- 1) Kaasava hariduse põhimõtete tulemuslik rakendamine
- 2) Uenduslik õppimine ja õpetamine
- 3) Õpilaste oskuste arendamine ja karjääriteadlikkuse kasvatamine
- 4) Hariduskobara muutmine ja muutumine maakonna haridusvaldkonna arengumootoriks

Maakonna hariduskoostöö moto: „Igale Läänemaa noorele võimete- ja huvidekohane haridus ning oskused tööks ja iseseisvaks eluks“.

2) Taotleja ja partnerid, kaasatud/kasu saavad organisatsioonid

Projekti taotleja on SA Läänemaa, partneriteks Haapsalu Linnavalitsus, Lääne-Nigula Vallavalitsus ja Vormsi vallavalitsus

Kaasatud ja kasusaavad haridusasutused on 2 algkooli, 1 lasteaed-alkool, 1 lasteaed-põhikool, 10 põhikooli, sh 1 riigile kuuluv hariduslike erivajadustega laste kool, 1 keskkool, 2 riigigümnaasiumi, kutsehariduskeskus ja regionaalne kolledž. Haridusvõrgus on esindatud nii munitsipaal kui riigikoolid. Projekt teeb koostööd ettevõtete ja maakonna erinevate asutuste ning organisatsioonidega.

3) Projekti vajaduse, sekkumise tõendus põhisis

Läänemaal on 21 erinevat haridusasutust – 12 munitsipaal alg- ja põhikooli, 1 keskkool ja 3 huvikooli. Lisaks riigile kuuluv põhikool erivajadusega õpilastele, 2 riigigümnaasiumi, kutsehariduskeskus ja kolledž. Munitsipaalkoolid on õpilaste arvult väga erinevad, suurimas Haapsalu põhikoolis õpib 670 õpilast ning väiksemas Nõva Algkoolis on õpilasi üksnes 7. Ülejäänud alg- ja põhikoolides on õpilaste arvud vahemikus 50 kuni 280.

Vaatamata koolide eri suurusele ja võimekusele pakkuda kvaliteetset haridusteenust, on õppetööga seotud probleeme pea kõikides koolides, k.a. riigigümnaasiumid ja kutsehariduskeskus. Nii on koolide ja maakonna haridussüsteemi vaates mureks:

- hariduslike erivajadustega õpilaste arvu jätkuv kasv ja õpetajate vähene suutlikkus ning teadlikkus erivajadusega õpilasi võimete- ja vajadusekohaselt õpetada. Nii linnas kui vallas on loodud tugiteenuste osutamise keskused teenindamiseks koole ja lasteaedasi, kuid tugispetsialiste pole siiski piisavalt, mistõttu need, kes töötavad, on ülemäära koormatud. Tuge ja juhendamist õpiraskustega õpilastega tundides toimetulemiseks vajavad ka õpetajad;
- koolid on erineva võimekusega, mistõttu on maakonnas pakutava hariduse kvaliteet ebaühtlane ning selle üheks peegelduseks on põhikoolide vahel toimuv õpiränne. Märkimisväärne osa õpetajatest ei ole piisavalt motiveeritud oma õpetamisoskusi täiendama, samas on teada, et õpilaste õpitulemuste parandamiseks on väga oluline parandada õpetamise kvaliteeti;
- tänapäeval ei saa enam hakkama ilma digitaalse kirjaoskusega. Ka õpetajale on kehtestatud digipädevuse nõuded, et ta suudaks tavapärasele õpetamisele lisaks kasutada ainetundides elektroonseid õppekeskkondi ning nutiseadmeid, mis muudavad õppetöö õpilastele mitmekesisemaks ja õpilastele huvipakkumaks. Digikultuuri omaksvõtt on aga osades Läänemaa koolides alles algusjärgus;
- viimastel aastatel on palju räägitud karjääriõppest ja õpilaste karjääriteadlikkusest, õpilaste põhikoolijärgsetest huvide- ja võimete kohasest õpivalikutest, kuid õppetöö varajast katkestamist illustreerivad numbrid ei näita oluliselt vähenemise tendentsi;
- koolid tegutsevad omaette, sisuline koolidevaheline koostöö on nõrk, terviklik vaade puudub, mistõttu maakonna haridussüsteemi lõppeesmärk – tasemeõppest väljuvate noorte teadmiste ja oskustega tööturule suundumine jääb põhikooli vaatest välja, kuigi suurem osa katkestamist põhjustavatest probleemidest saab alguse põhikoolis.

Läänemaa põhikoolide lõpetajatest valib ca 2/3 õpingute jätkamise gümnaasiumis ning 1/3 jätkab õpinguid kutsekoolis. Analüüsid andmeid, kui suur hulk gümnaasiumites edasiõppijaid omandab 3 + 1 aasta jooksul keskkooli, siis selgub, et ca 15% gümnaasiumis õppinutest keskkooli siiski ei omanda ning õpilaste osakaal, kes kutsekeskkooli või kutseoskusteni ei jõua ja juba kohe esimesel õppeaastal välja langevad, on olnud 5 viimase aasta keskmisena 20,5%. Kui taandada protsendid õpilasteks, on viimase 5 aasta jooksul Läänemaa koolidest välja langenud ja jäänud üksnes põhiharidusega Läänemaal keskmise suurusega põhikooli jagu noori, mis on maakonna väiksust arvestades märkimisväärne arv.

Katkestamise põhjuseks on sagedamini puudulikud õpitulemused, õpioskuse ja õpihuvi puudumine, ka vale erialavalik.

Läänemaa Arengustrateegia 2035 kohaselt on ees seisvatel aastatel suurimaks väljakutseks hariduse kättesaadavuse ja kvaliteedi säilitamine ja parandamine olukorras, kus haridusvõrgustikus on palju väikese õpilaste arvuga koole, võib nappida nii õpilasi kui õpetajaid. Väljakutseks on haridusest eemalejäämine ja haridusteelt enneaegne väljalangemine. Uus väljakutse on HEV-hariduse nõudluse hüppeline kasv

Saamaks tõenduspõhist informatsiooni Läänemaa alg- ja põhikoolide suutlikkusest pakkuda kvaliteetset haridusteenust, telliti SA Läänemaa poolt uuringufirmalt Civitta Läänemaa munitsipaalkoolivõrgu analüüs ning teenusvajaduse prognoos aastani 2035.

Koolivõrgu analüüsi käigus tegid uurijad rida järeldusi, mis peegeldavad Läänemaa koolide tänast olukorda ja mõjutavad enim õppetegevuse kvaliteeti koolides. Lisaks ülaltoodud probleemidele töid uurijad esile, et:

- kvalifikatsiooninõuetega õpetajate osakaalu jääb vahemikku 50-95% olles madalaim Vormsi vallas ning kõrgem Haapsalu linna koolides. Probleemiks on ka osalise koormusega õpetajate suur arv, õpetajad jagavad ennast mitme kooli vahel, mis on tingitud vähesest õpilaskonnast osades koolides;
- õppekeskkond vajab enamikes munitsipaalkoolides, v.a. Haapsalu Põhikool, Haapsalu Linna Algkool ja Taebla Põhikool, kaasajastamist ning õppetööks vajalike seadmetega täiendamist tänapäevasest õpikäsitusest lähtuvalt.

Haridusteenuse vajaduse prognoosist aastani 2035 selgub, et kui viimastel aastatel on olnud õpilaste arv Läänemaal 1.-3. kooliastmes stabiilne ja võrreldes 2013/2014. õppeaastaga isegi 150 õpilase võrra kasvanud, toimub aastani 2035 rahvastikuandmete järgi siiski õpilaste arvu vähenemine, millega peab kohanema ka koolivõrk ja hariduskorraldus.

Koolide jätkusuutlikkusega ja haridusteenuse kvaliteedi tagamisega seotud probleemide lahendamiseks pakkusid uurijad ühe võimalusena välja koolide kitsaskohtadega tegelemise maakonna üleselt kõigi 3 omavalitsuse koostöös. Maakonnas, mida iseloomustab hajaasustus ning suured sisemised erisused, samas koole on vähe, on omavalitsuste sisulises koostöös võimalik ühiselt jagada kompetentsi, infot ja ressursi, planeerida koos õppetööd ja õpetajate koormusi, toetada nõrgemaid tagades sel viisil piirkonnas haridusteenuse ühtse ja kõrge kvaliteedi ning koolivõrgu tervikliku ja ühtse arengu. Täna maakonnas taoline sisuline ja koordineeritud koostöövorm kohalike omavalitsuste vahel puudub ja minimaalne on ka koolide vaheline koostöö.

Käesolev projektiga soovimegi panna aluse Läänemaa haridusvõrgustiku terviklikuks väljaarendamiseks.

5) Projekti tegevuste oodatavad tulemused

Käesoleva projektiga luuakse ja arendatakse välja terviklik maakonna kõikide haridusasutuste ülene koostöövõrgustik haridusteenuse kvaliteetseks pakkumiseks, õppetöö katkestamise vähendamiseks ning koolide võimekuse ja jätkusuutlikkuse suurendamiseks.

Projekt on integreeritud, hõlmab maakonna kõiki kolme kohalikku omavalitsusüksust. Projekt integreerib ka munitsipaal- ja riigikoole.

Projekti sidusrühmadeks ja otsesteks kasusaajateks on maakonna 17 koolijuhti, 385 õpetajat, 42 tugispetsialisti, sh koolieelsete lasteasutuste tugispetsialistid ja 2875 õpilast. Otsest kasu saavad projektist ka hariduslike erivajadustega õpilaste lapsevanemad.

6) Projekti tegevuste kirjeldus ja ajakava;

Projekti/haridusvõrgustiku tegevused tervikliku ja kvaliteetse haridusteenuse pakkumiseks maakonnas lähtuvad projekti 4 alaeesmärgist, milleks on:

- 1) kaasava hariduse põhimõtete tulemuslik rakendamine
- 2) uuenduslik õppimine ja õpetamine;
- 3) õpilaste oskuste arendamine ja ettevõtlikkuse ning karjääriteadlikkuse kasvatamine
- 4) haridusvõrgu/hariduskobara muutmine ja muutumine maakonna haridusvaldkonna arengumootoriks

I Kaasava hariduse põhimõtete tulemuslik rakendamine

1.Õpetajate professionaalsuse arendamine HEV õpilaste vajadusekohaseks õpetamiseks

Toimumise aeg: aprill 2024 – juuni 2025

Alategevused:

1.1. Koolituse korraldamine õpetajale HEV õpilaste õpetamise ja nende õppetöö toetamise teemal/ august 2024- detsember 2024; veebruar-juuni 2025.

Koolituse maht on 96 kontakttundi, koolituse kestus on 6 kuud. Koolitusest võtavad osa koolide õpetajate 3-4 liikmelised meeskonnad, kokku 60 õpetajat (2 koolitusgruppi). Koolituse eesmärgiks on laiendada koolitusel omandatud teadmist koolimeeskondade kaudu kogu oma kooli õpetajaskonnale. Selle tulemusena tekib olukord, kus kõik Läänemaa kõikide koolide õpetajad on samas teadmiste ruumis ning saavad ühtviisi aru HEV õpilaste õpetamise erisusest ja toetamise vajadusest. Koolitajaks on TLÜ Haapsalu kolledži koolitajad.

1.2. Koolituse korraldamine õpetajatele õppimist toetava suhtlemisruumi teemal/ aprill –mai 2024; aprill-mai 2025.

Koolituse läbib 2 aasta jooksul 100 õpetajat. Koolituse maht 36 kontakttundi. Koolituse korraldamise eesmärgiks on parandada ja arendada õpetajate suhtlusoskusi, et olukorras, kus ärevus- ja tähelepanuhäiretega õpilaste arv on järjest kasvav, õpetaja maandaks ega tõsta õpilaste ärevust veelgi.

1.3. Koolituse korraldamine 30 õpetajatele mentorluse teemal / jaanuar - aprill 2025

Koolituse maht 56 kontakttundi. Igast koolist 1-3 kogenud õpetajat läbivad kursuse mentori- ja koovisioonioskuste omandamiseks. Mentorikoolituse eesmärgiks on luua koolidesse võimekus õpetajate näol, kes oleksid valmis ja võimelised juhendama ja abistama õpetajaid, kes vajavad tuge HEV õpilaste õpetamisel.

Tegevuse 1.2. ja 1.3. elluviimiseks korraldatakse koolitushange.

2.Uute HEV õpilaste õpetamist toetavate teenuste ellukutsumine ja rakendamine õppetöös

Toimumise aeg: september 2024 - detsember 2026

Alategevused:

2.1.Mentorteenuse ellukutsumine õpetajate toetamiseks HEV õpilaste õpetamisel/ september 2025- detsember 2026.

Kui õpetajatelt küsida, mis on nende töös kõige raskem, vastatakse sageli, et toimetulek käitumis- ja õpiraskustega õpilastega. Veel on nad mures õpilaste vähese õpimotivatsiooniga. Sageli ei tee õpetajad omavahel ka koostööd tuues põhjuseks ajanappuse. Kui neil puudub koostööharjumus, ei tee nad koostööd õpilasega ka klassiruumis.

Koolitatud mentorite eestvedamisel kutsutakse koolides ellu õpetajate õpirühmad üksteiselt õppimiseks ja õppetöös osalemiseks tuge vajavate õpilastega, aga ka õpihuvita ning probleemse käitumisega noortega seotud juhtumite analüüsimiseks ja lahendamiseks. Mentoriteenuse eesmärgiks on laiendada HEV koolitustel omandatud teadmisi kogu õpetajaskonnale, toetada õpetajaid ning tutvustada õpetajatele tulemuslikke praktikaid HEV õpilaste õpetamisel.

2.2. Tavakoolis õppivate HEV õpilaste suunamine tähtajalisele õppele Haapsalu Viigi kooli/ september 2024-detsember 2026

Haapsalu Viigi kool on maakonnas tegutsev riigi hallatav erikool HEV õpilaste õpetamiseks ning kooli üheks eesmärgiks on kujunemine oskusteabe keskuseks maakonnas tegutsevatele põhikoolidele. Projektiga kutsutakse ellu uus teenus – HEV õpilase suunamine tähtajalisele õppeteenusele Viigi kooli maksimaalselt 2 kuuks. Teenus on mõeldud hariduslike erivajadusega õpilastele, kelle õpetamine tavakoolis on tekitanud õpetajatele väga suuri raskusi. Töötatakse välja teenuse osutamise tingimused ja kord ning dokumentide vormid õpilase suunamiseks ja tema kodukooli tagasipöördumiseks. Õpilane naaseb kodukooli koos Viigi kooli õpetajate ja spetsialistide tähelepanekute ning õppetöö kohandamise ettepanekutega. Tähtajalisele õppeteenusele suunamine toimub HEV õpilase vanema nõusolekul.

2. Õpilaste õpioskuse arendamine, õppima õppimise õpetamine

Toimumise aeg: jaanuar 2025-detsember 2026

Õpilaste õppetöös edasijõudmatuse põhjuseks on sagedasti ebapiisav lugemisoskus, vähene arusaamine loetust, aga ka ebaefektiivne õppimise viis. Korraldatakse 2 koolitust kokku 48 õpetajale kõikidest alg- ja põhikoolidest ning koolituse eesmärgiks on õpetada ning anda õpetajatele tööriistad õpilase funktsionaalse lugemisoskuse ja loetust arusaamise arendamiseks ning erinevate õpistrateegiate rakendamiseks. Kontaktõppe maht on 38 tundi, koolitus viiakse läbi koostöös ülikoolidega.

Õpilaste lugemis- ja loetust arusaamise oskust rakendatakse 1. kooliastmes emakeele, loodusõpetuse ja inimeseõpetus ainetundide raames. Koolitusel osalenud õpetajad külastavad ka üksteise tunde, reflekteerivad ning vahetavad üksteisega kogemusi. Efektiivsete

õpistrateegiate omandamist ja kasutamist rakendatakse matemaatika, emakeele ja loodusõpetuse tundides 2. ja 3. kooliastmes, vajadusel ka gümnaasiumi 10 klassides ja kutsehariduskeskuse 1. kursusel.

3. Maakonnaülese tugispetsialistide võrgustiku loomine ressursi jagamiseks ja üksteiselt õppimiseks

Toimumise aeg: märts 2024 – detsember 2026

Alategevused:

4.1. *Maakondliku tugispetsialistide koostöövõrgustiku ellukutsumine, ühisürituste ja koolituste korraldamine / märts 2024 – detsember 2026*

Haapsalu linna, Lääne-Nigula valla ja kutsehariduskeskuse tugispetsialistidest luuakse koordineeritud koostöövõrgustik informatsiooni ja ressursi jagamiseks ning üksteiselt õppimiseks erivajadusega õpilaste õppimist takistavate probleemide lahendamiseks. Võrgustikku kuuluvad kõikides koolides ja ka lasteaedades tegutsevad tugispetsialistid, HEV koordinaatorid, Rajaleidja spetsialistid. Võrgustikul on koordinaator, kes korraldab võrgustiku jooksvat tööd – infovahetust, parimate praktikate levitamist jne. Sõnastatakse võrgustiku tegevuse ühised maakondlikud eesmärgid. Igal aastal toimub 2 suurt võrgustiku koolitust/ühisüritust – õppeaasta alguses ja lõpus.

4.2. *Õppetöös tuge vajavate laste vanematele koolituste korraldamine/ september 2024-oktoober 2026*

Erivajadusega laste vanematele korraldatakse tugispetsialistide võrgustiku eestvedamisel 4 koolitust aastas olles eelnevalt selgitanud välja lastevanemate soovid ja ootused koolitajate osas. Eesmärgiks on, et koolitustest kasvaksid edaspidi välja lastevanemate tugirühmad üksteisega kogemuste vahetamiseks erivajadusega laste õppimise toetamiseks kodudes. Lisaks koolitustele korraldavad tugispetsialistid ise ka lastevanemate vestlusringe.

5. Õppekeskkonna kohandamine hariduslike erivajadustega laste õppetegevuse toetamiseks.

Koolidesse soetatakse inventari ja väikevahendeid HEV õpilaste õppetöö toetamiseks, kohandatakse õppekeskkonda HEV õpilastele sobivaks ning korrastatakse ja sisustatakse 3 klassiruumi HEV õpilaste õppimiseks väikeklassides Lääne-Nigula vallas. Viiakse läbi hankemenetlus.

II Uuendusliku õppimine ja õpetamine

6. Koolikultuuri kujundamine õppimist ja õpetamist toetavaks

Toimumise aeg: märts 2024-november 2026

Alategevused:

6.1. Läänemaa koolide koolikultuuri uuringu läbiviimine /märts-juuni 2024

Kõikides üldhariduskoolides ja kutsehariduskeskuses viiakse läbi koolikultuuri uuring küsitluste ja intervjuude meetodil. Küsitletakse nii õpetajaid/töötajaid kui õpilasi. Koolikultuuri erinevaid aspekte ja kitsaskohti koolides käsitletakse koolijuhtide arenguseminaridel, koolitustel ning õppekäikudel. Töö tellitakse uuringufirmadelt.

6.2. Inspiratsioonikoolituse korraldamine koolijuhtidele omavahelise koostöö tugevdamiseks ning meeskonnatunde loomiseks / august 2024

Korraldatakse 2-päevane koolitus eesmärgiga innustada koolijuhte omavahelisele koostööle kujundamaks Läänemaa koolides koolirõõmu loovat koolikultuuri. Lisaks üldhariduskoolide, kutsehariduskeskuse ja kolledži direktoritele on kaasatud ka huvikoolide juhid.

6.3. Kooli- ja õppetööjuhtide õppekäigud uuendusmeelsetesse ja omanäolistesse koolidesse oktoober – november 2024; oktoober-november 2025; märts-aprill

Toimub 2-päevane õppekäik Tartu linna koolidesse tutvumaks Norrast maaletoodud LP mudeli õppetöös rakendamisega õpilaste õpihuvi suurendamiseks. LP-meetod keskendub koolides hea õppekeskkonna loomisele ning õpetajapoolsele enda töö analüüsile. Tartu koolide kogemust arvestatakse õpetajate õpirühmade mentorite eestvedamisel ja koostöö korraldamisel Läänemaa koolides. Lisaks toimuvad 3 aasta jooksul veel 6 1-päevast õppekäiku Eestimaa omanäolistesse ja uuendusmeelsetesse üldhariduskoolidesse tutvumaks parimate praktikatega õppeprotsessi ja -korralduse uuendamiseks, kogupäevakooli ning mitmete teiste teemadega tutvumiseks.

6.4. Koolijuhtide arenguseminarid tulevikukooli teemadel / jaanuar – august 2025; jaanuar – august 2026

Koolijuhtide õppekäikude järgselt korraldatakse projekti 2. ja 3. aastal 4 arenguseminari, kuhu kutsutakse esinema ja oma kogemust jagama haridusvaldkonna parimaid praktikuid ja ülikoolide õppejõudusid. Arenguseminaride korraldamise eesmärgiks on kavandada ühiselt vajalikke muudatusi õppekorralduses, jagada ressursi, sh ka õpetajaid, planeerida õppetööd ja otsida lahendusi erinevatele õpetamise kvaliteeti mõjutavatele kitsaskohtadele. Jagatakse üksteisega ka õppekäikudelt tekkinud ideid koolide ja koolikultuuri kujundamiseks.

7. Õpetajate digioskuste arendamine ja digipedagoogika rakendamine õppetöös

Toimumise aeg: september 2024-detsember 2026

Alategevused:

7.1. Digimentorluse ellukutsumiseks koolituse korraldamine õpetajatele / september 2024 – november 2024; jaanuar 2025 - märts 2025

Koolituse eesmärgiks on koolitada igasse üldhariduskooli, kus puudub haridustehnoloog, huvilisi õpetajaid, kellest saavad koolituse järgselt oma kooli digimentorid. Sõnastatakse

digimentorite ülesanded, lepitakse kokku töökoormus sõltuvalt sellest, kui palju on igas koolis IT alast ja tehnoloogilist tuge vajavaid õpetajaid. Digimentorluse ellukutsumise eesmärgiks on suurendada õpetajate osakaalu, kes julgevad ja oskavad kasutada õppetöös ka digitaalset õppevara ning erinevaid töökeskkondi.

Koolitus toimub 2 grupis kokku 30 õpetajale. Koolituse maht on 40 kontakttundi.

7.2. Digimentoritest maakondliku võrgustiku loomine koos- ja üksteiselt õppimiseks ning õpetajate digioskuste arendamiseks / jaanuar 2025-detsember 2026

Koolides tegutsevatest digimentoritest moodustatakse maakonnaülene koordineeritud koostöövõrgustik. Võrgustiku kohtumised toimuvad sagedusega 1 kord kuus ning kohtumiste raames täiendavad digimentorid pidevalt oma teadmisi ja oskusi, mida jagavad edasi oma koolides. Võrgustiku koordinaatoriks on suure kogemusega haridustehnoloog-koolitaja kutsehariduskeskusest.

7.3. Õpetajatele koolides sisekoolituste korraldamine ja õpetajate juhendamine digipedagoogika rakendamiseks õppetöös / jaanuar 2025-detsember 2026

Digipedagoogikas vähem kogemematutele õpetajatele korraldavad digimentorid koolitusi lühikeste ja konkreetsete koolitusampsudena, uusi oskusi saavad õpetajad kohe ka praktiseerida. Kogemustega kasutajad õpivad ja katsetavad ise, kuid saavad vajadusel nõu võrgustiku liikmetelt. Lisaks koolitusrühmadele juhendavad digimentorid õpetajaid ka individuaalselt ning töötavad välja erinevaid õpetajaid abistavaid juhendeid elektroonsete keskkondade kasutamiseks õppetöös.

7.4. Õpetajate digioskuste kaardistamine / oktoober – november 2024; oktoober – november 2026

Õpetaja digipädevuse standardist tulenevalt koostatakse küsimustik õpetaja digipädevuse enesehindamiseks. Viiakse läbi 2 kaardistust – enne koolitusi ja digimentorite rakendumist koolides ehk seega projekti 1. aastal ning teistkordne enesehindamine toimub peale õpetajate koolitusi ja juhendamisi ehk siis projekti 3. aastal.

7.5. Maakondliku konkursi korraldamine õpetajatele digitaalse õppevara loomiseks loodusainetes / jaanuar – aprill 2025, oktoober-november 2026

Konkursi ellukutsumisega peetakse eeskätt silmas õpetajaid, kellel on juba olemas teadmised ja oskused elektroonsete õppematerjalide loomiseks. Konkursi eesmärgiks on ergutada õpetajaid enam kasutama loodusainete tundides digitehnoloogia võimalusi, et muuta reaalinete õppetöö noortele enam huvipakkuvamaks ja arusaadavamaks. Töötatakse välja konkursil osalemise tingimused ning hindamiskriteeriumid. Õpetajate poolt loodud uus digitaalne õppevara peab vastama kehtivatele kvaliteedinõuetele.

7.6. Digioskusi ja loodusainete alaseid teadmisi arendava võistlussarja korraldamine õpilastele/ märts 2025-november 2026

SA Läänemaa, TLÜ Haapsalu kolledži, Haapsalu Kutsehariduskeskuse ning AHHA või mõne muu teaduskeskusega koostöös viiakse läbi digioskusi ning loodusainete alaseid teadmisi arendav võistlussari võimekamatele õpilastele. Võistlused toimuvad 2 õppeaastal, aastas toimub 4 võistlust, osalevad 4-liikmelised koolide meeskonnad.

8. Koolidele interaktiivsete õppevahendite ja reaalainete katsekomplektide hankimine

Põhikoolidesse soetatakse interaktiivset õppevara ning vahendeid õppetöö mitmekesistamiseks, lisaks õppekomplekte loodusainete – füüsika, keemia ning bioloogia praktiliseks õppeks. Viiakse läbi riigihange interaktiivse õppevara ostuks ja lihthange reaalainete katsekomplektide ostuks.

III Õpilaste oskuste arendamine ning ettevõtlikkuse ja karjääriteadlikkuse kasvatamine

9. Töö- ja tehnoloogiakeskuse loomine Lääne-Nigula valda, hoone renoveerimine ja seadmete soetamine /jaanuar –detsember 2024

Lääne-Nigula vallavalitsus arendab Taebla Kooli juurde välja valla koolide jaoks tänapäevase seadmepargiga töö- ja tehnoloogiakeskuse. Keskuses hakkavad toimuma valla kõikide koolide 3. kooliastme õpilaste töö- ja tehnoloogiakursused tervikpäevadena ning õhtuti ka huviringid. Lisaks võimaldatakse keskkuses töö- ja tehnoloogiaõppe tunde Vormsi kooli õpilastele.

Renoveeritakse osaliselt Taebla Kooli kompleksis olev hoone aadressil Gümnaasiumi tee 1, Pälli küla, Lääne-Nigula vald, kus ka praegu toimuvad Taebla Kooli õpilaste tööõpetuse tunnid, aga hoones olevad ruumid võimaldavad õppetöök vajalikku pinda uute tööpinkide ja tehnoloogiakomplektide kasutusele võtuks laiendada. Ehituslike töödena ehitatakse ligipääsetavuse tagamiseks hooneväline lift, korrastatakse evakuaatsiooni- ja trepid, soojustatakse välisseinad (soojusenergia tarbimise vähendamine vähemalt 40%), vahetatakse välja küttesüsteem, et tagada ühtlane soojuse reguleerimise võimalus ning rajatakse õpperuumidesse vajalik ventilatsioonisüsteem. Renoveeritakse tualettruumid.

Haapsalu linna 2 koolihoones – Haapsalu Põhikoolis ja Haapsalu Linna Algkoolis on tänapäeva nõuetele vastav töö- ja tehnoloogiaõppe baas juba koolihoonete renoveerimise käigus loodud, kuid seadmepark vajab täiendamist. Seadmete ja töövahendite täiendamise järgselt saavad linna koolide töö- ja tehnoloogiaõpetuse õppeklassid hakata kasutama terviklike õppepäevadena ka Ridala Põhikooli õpilased.

Korraldatakse projekteerimise hange, ehitustööde hange ja tööpinkide ning töövahendite hange.

Õpetajad läbivad uute tööpinkide käsitlemiseks praktilise koolituse TLÜ Haapsalu kolledži õppebaasis.

10. Inseneeria ja tehnoloogia töötubade korraldamine koolides OÜ Merkuur koostöös/aprill – oktoober 2024; aprill-oktoober 2025; aprill-oktoober 2026

OÜ Merkuuri meeskond on välja arendanud mobiilsed tehnoloogia õppeklassid, milles korraldatakse teaduse, tehnoloogia ja inseneeria töötubasid. Töö käigus arendatakse noorte tehnoloogilist kirjaoskust, ettevõtlikkust ja karjääriteadlikkust. Mobiilsetes töötubades toimuvad tunnid 4.-6. klassi tehnoloogiaõpetuse raames 6 maakonna koolis, kus töö- ja tehnoloogiaõppe baas on ajale jalgu jäänud ning projekti raames loodud töö- ja tehnoloogiakeskuse koormus ei võimalda tundide läbiviimist kõikide koolide noorematele õpilastele. Nendeks koolideks on Martna Põhikool, Noarootsi Kool, Palivere Põhikool, Ridala Põhikool, Risti Põhikool ja Vormsi lasteaed-Põhikool.

11. Õpilastele praktiliste oskuste õpetamine ning ettevõtlikkuse ja karjääriteadlikkuse kasvatamine erialavaliku toetamiseks

Toimumise aeg: veebruar 2024-oktoober 2026

Alategevused:

11.1. Klassist välja koolipäevad – praktiliste oskuste töötubade korraldamine Haapsalu Kutsehariduskeskuse ja Läänemaa ettevõtetes/märts 2024- november 2026

Läänemaa põhikoolide 3. kooliastme ja gümnaasiumite õpilased osalevad Haapsalu Kutsehariduskeskuse poolt korraldatud tööks ja eluks vajalikke oskusi tutvustavates töötubades. Töötubades saavad õpilased tutvuda ja omandada oskusi IT, toitlustuse, teeninduse, bürootöö, ehituse ja puidutöö valdkonnas, aga ka muudes valdkondades. Õppeaastas toimub 2 töötubade päeva gümnaasistidele ja 4 töötubade päeva Läänemaa põhikoolide õpilastele.

Tööks vajalikke oskusi ja teadmisi tutvustavaid töötube korraldatakse 2. ja 3. kooliaste õpilastele varasemate kokkulepete alusel ka Läänemaa ettevõtetes ning erinevates asutustes ja organisatsioonides. Töötubade sisu valitakse nii, et õpilased näeksid, kuidas üks või teine õppeaine päriselus rakendub isegi kui ametikoha nimetus seda üldsegi ei reeda. Töötubadega püütakse katta enamus aineid või ainevaldkondi, mis on põhikooli tunniplaanis.

11.2. Õpilaste tulevaseks tööks vajalike ettevõtlikkuse ja koostööoskuste arendamine/ oktoober 2024-märts 2025; oktoober 2025-märts 2026; oktoober-november 2026

Igal õppeaastal toimub ja muudetakse traditsiooniks maakonna üldhariduskoolide ja kutsehariduskeskuse õpilaste ühine inspiratsioonipäev, kus päeva esimeses pooles esinevad õpilastele ja tutvustavad oma edulugusid Eesti tuntud ettevõtjad, aga ka oma koolide vilistlased. Päeva teises pooles toimub meeskondades ideede genereerimine erinevateks noortepoolseteks kogukonnale olulisteks algatusteks. Lisaks korraldatakse kõikides maakonna koolides üheaegselt 2 korda õppeaastas projektõppepäevad, mille eesmärgiks on lisaks aine- ja erialastele teadmiste arendada õpilastes ettevõtlikkust, harjutada koostöö- ja suhtlemisoskust.

Projektõppepäevade ülesannete valikul räägivad kaasa ka õpilased. Projektülesannete koostamiseks teevad õpetajad koostööd nii oma kooli kui teiste koolide õpetajatega.

11.3. *8. ja 9. klasside õpilaste ja lapsevanemate õppekäigud Läänemaa, Harjumaa ning Tallinna ettevõtetesse / märts – aprill 2024; märts-aprill 2025; märts-aprill 2026.*

Projektiga kutsutakse ellu maakondlik karjäärinädal, mille raames toimuvad 8. ja 9. klasside õpilaste õppekäigud ettevõtetesse reaalse tööelu, teatud valdkonna, kutseala või ametiga tutvumiseks. Külastatakse nii tootmis- ja teenindustevõtteid, aga ka avalikke teenuseid pakkuvaid organisatsioone. Õppekäigu ettevalmistuse raames sõnastatakse töötatakse välja juhend koolidele õpilaste õppekäiguks ettevalmistamiseks ning sõnastatakse õpitulemused, mida õppekäiguga soovitakse saavutada. Õppekäikude järgselt toimuvad õpilastega ka arutelud. Õppekäikude eesmärgiks on toetada õpilasi nende edasisel haridusvalikul ja osalema kutsutakse ka lapsevanemad.

IV Hariduskobara muutmine ja muutumine maakonna haridusvaldkonna eestvedajaks

12. Hariduskobara juhtimisstruktuuri loomine ja töötajatega mehitamine

Toimumise aeg: jaanuar –veebruar 2024

Hariduskobar luuakse SA Läänemaa juurde ning kobarasse kuuluvate haridusasutuste ja organisatsioonide vahel sõlmitakse koostöölepe. Hariduskobarasse kuulub 3 kohalikku omavalitsust ja 22 erinevat haridusasutust. Moodustatava hariduskobara juhtimisstruktuur on mitmetasandiline:

- 1) Hariduskobara tööd juhtiv ja koordineeriv 3-liikmeline meeskond
- 2) Hariduskobara arendus- ja koostöökoogu, kuhu kuuluvad koolijuhid, KOVide haridusspetsialistid ning edaspidi ka kohalike ettevõtete ja organisatsioonide esindajad
- 3) Hariduskobar annab oma tegevusest ja tulemustest aru SA Läänemaa nõukogule

13. Hariduskobara turundamine ja maine kujundamine

Toimumise aeg: aprill 2024-detsember 2026

Alategevused:

13.1. Hariduskobara kommunikatsioonistrateegia ja – plaani loomine ning rakendamine
Koostatakse hariduskobara kommunikatsioonistrateegia ja – plaan, luuakse koduleht ja jagatakse infot projekti sidus-ja huvigruppidele sotsiaalvõrgustikes ja meediakanalite kaudu

13.2. Hariduskobara visuaalse identiteedi loomine

Luuakse hariduskobara logo, tunnuslause, infograafika, kujundatakse infokandjad - esitlus- ja turundusmaterjalid.

13.3. Õpetajatest brändi loomine

Alustatakse õpetajate persoonibrändi loomisega. Tutvustatakse Läänemaa koolide pühendunud ja huvitavaid õpetajaid ning avalikustatakse nende edulugusid. Õpetaja persoonibränd avaks kogukonnale, et see, mida ta pakub, on tõeliselt väärtuslik, kvaliteetse

sisuga, mis läbi kasvab ka õpetaja usaldusväärsus. Isikupärane ja huvitav õpetaja kujundab nii kooli kui Läänemaa koolivõrgu mainet tervikuna. Õpetajad teevad koolid nähtavaks.

13.4. Konverentside ja seminaride korraldamine hariduskobara tegevuste ja tulemuste tutvustamiseks

Korraldatakse projekti ava- ja lõpukonverents projekti eesmärkide, tegevuste ja tulemuste tutvustamiseks ning antakse avalikkusele teada kavandatavatest tegevustest projektijärgsel ajal. Iga õppeaasta lõpus korraldab hariduskobara meeskond arengukonverentsi, kus tehakse kokkuvõtteid õppeaastast, saavutatud eesmärkidest ja tulemustest, kuulatakse külalisesinejaid ning jagatakse üksteisega edulugusid ja õnnestunud praktikaid.

7) Projekti tegevuste eelarve ja rahastamisallikad (omafinantseering)

Nr	Tegevuse nimetus	Tegevuse eelarve tuh. eurodes	Toetus tuh. eurodes 75%	KOvide omaosalus tuh. eurodes 25%
	<i>Kaasava hariduse põhimõtete rakendamine</i>			
1.	Õpetajate professionaalsuse arendamine HEV õpilaste õpetamiseks ja toetamiseks	86,5	86,5	0
2.	Uute HEV õpilaste õpetamist toetavate teenuste ellukutsumine ja rakendamine õppetöös	114,3	114,3	0
3.	Õpilaste õpioskuste arendamine, õppima õppimise õpetamine	16,9	16,9	0
4.	Maakonnaülese tugispetsialistide võrgustiku loomine ressursi jagamiseks ja üksteiselt õppimiseks	11,9	11,9	0
5.	HEV õpilaste õppetööd toetavate väikevahendite ost ja HEV väikeklasside renoveerimine	56,8	28,4	28,4
	<i>Uuenduslik õppimine ja õpetamine</i>			
6.	Koolikultuuri kujundamine õppetööd ja õpetamist toetavaks	38,3	38,3	0
7.	Õpetajate ja õpilaste digioskuste arendamine ja digipedagoogika rakendamine õppetöös	124,7	124,7	0
8.	Koolidele interaktiivsete õppevahendite ja reaalinete katsekomplektide hankimine	122,6	61,3	61,3
	<i>Õpilaste oskuste arendamine ja karjääriteadlikkuse kasvatamine</i>			
9.	Töö- ja tehnoloogiakeskuse väljaarendamine koolide ühiskasutuseks, hoone renoveerimine ja seadmete hankimine	512 sh 360 on ehitustööd	256	256
10.	Inseneeria ja tehnoloogia töötubade korraldamine	14,5	14,5	0
11.	Õpilastele praktiliste oskuste õpetamine ning ettevõtlikkuse arendamine erialavaliku toetamiseks	54,2	54,2	0

	<i>Hariduskobara muutmine ja muutumine maakonna haridusvaldkonna arengumootoriks</i>			
4.1.	Hariduskobara struktuuri ja töökorra loomine, töötajate värbamine	177,5	177,5	0
4.2.	Hariduskobara turundamine ja maine kujundamine	28,5	28,5	0
	KOKKU	1358,7	1013,0	345,7
			74,6%	25,4%

Projekti omaosalus kaetakse eeldatavasti osaliselt Haapsalu linna, Lääne-Nigula valla ja Vormsi valla eelarvetest ning maakonna arendustoetusest SA nõukogu otsuse alusel. KOVide ja SA osaluste suurused kaasrahastamisel lepatakse kokku 31. mail toimuval SA nõukogu koosolekul.

8) Projekti tegevuste oodatav pikaajaline mõju, jätkutegevused

Projekti **tegevuste oodatav pikaajaline mõju** avaldub järgmiselt:

- 1) projekti tegevustega pannakse alus erinevate haridusasutuste sihipäraseks koostööks ja haridusteenuse kvaliteedi ja korralduse ühiseks arendamiseks ka projekti lõppedes;
- 2) projekti tegevustega luuakse koolides valmisolek pöördumatuteks vajadusest lähtuvateks muutusteks ja püsivaks arenguks sihtgrupi, tööturu ja ühiskonna ootustest lähtuvalt;
- 3) projekti läbi püütakse mõjutada õpetaja hoiakuid ning suurendada motivatsiooni oma õpetajaoskusi pidevalt arendama. Parimate praktikate jagamine, üksteiselt õppimine ning tugi mentoritelt mõjutab otseselt õpetamise kvaliteeti pikemas perspektiivis;
- 4) õpetajate koolitustega ja õpetajaid toetavate meetmetega suureneb õpetajate teadlikkus ja oskused hariduslike erivajadusega õpilaste õpetamiseks, sh käitumis- ja õpiraskustega õpilastega toimetulemiseks. Õpetaja professionaalsuse arenedes hakkab vähenema õpihuvita ja õpiraskustega õpilaste osakaal ning väheneb haridustee varajane katkestamine;
- 5) tänapäevane õpikäsitlus eeldab koostööd õpilase ja õpetaja vahel, kuid samaväärselt ka õpetajate endi vahel. Projektiga luuakse koolidesse kindla struktuuriga ja koordineeritud õpetajate koostöövorm üksteiselt õppimiseks, õpilastega seotud juhtumite lahendamiseks, aga ka õppeprotsessi ajakohastamiseks ning arendamiseks. Õpetajate koostöös paranevad õpitulemused ja suureneb õpetajate kindlustunne saada probleemide korral abi;
- 6) projekti tegevustega pannakse alus koolides õppekeskkonna muutmisele ja koolikultuuri kujundamisele õppimist ja õpetamist toetavaks, teisisõnu - probleeme ennetavaks õppekeskkonnaks;
- 7) projekt muudab efektiivsemaks ressursikasutust. Projektiga ellukutsutud maakonnaülestes õppetööd toetavate spetsialistide (tugispetsialistid, digimentorid) võrgustikes jagatakse nii kompetentsi kui vajadusel ka ressursi;
- 8) Lääne-Nigula valda välja arendatav tänapäevaste seadmetega valdade põhikoolide ühine töö- ja tehnoloogiakeskus hoiab tulevikus kokku ressursi, muudab paindlikumaks õppetöökorraldust koolides ning võimaldab õpilastele huvipakkuvat ja oskusi arendavat heal tasemel õpet;
- 9) projekti tegevuste abil muutub tavapäraseks ja sisuliseks üldhariduskoolide ning kutsehariduskeskuse omavaheline vastastiku kasulik koostöö.

Kokkuvõtvalt:

- projekti elluviimine aitab olulisel määral kaasa Läänemaa koolivõrgu jätkusuutlikkusele pakkuda Läänemaa elanikele kvaliteetset ja tänapäevastele nõuetele ning elanikkonna ootustele vastavat haridusteenust;
- projekti tegevused toetavad väikekoole ning aitavad muuta koolid elu- ja arengujõulisemaks;
- projekti tegevused toetavad põhikoolide lõpetajate teadlikumaid haridusvalikuid ning aitavad kaasa õpingute varajase katkestamise vähenemisele

Projektis kavandatud õpilasi, õpetajaid ja koolijuhte toetavad ning arendavad tegevused jätkuvad ka projekti lõppedes, kuid lisanduvad ka uued arendussuunad. Hariduskobara olulisuse suurendamiseks Läänemaa elukeskkonna arendamisel on võimalikud uued arengusuunad ning **jätkutegevused projekti lõppedes** järgmised:

- 1) Koolide karjäärikoordinaatorite ühine koolitamine ja koordinaatoritest maakondliku võrgustiku loomine ettevõtlu- ja karjääriõppe edasiseks arendamiseks ja tulemuslikumaks elluviimiseks;
- 2) Koostöö ülikoolidega uute õpetamise meetodikate ja praktikate kavandamiseks ning kasutuselevõtuks koolides;
- 3) Hariduskobara tegevusulatus laiendamine, huvikoolide ja –keskuste ning koolieelsete lasteasutuste vajadusepõhine kaasamine;
- 4) Huvitegevuse ja tasemeõppe loomine, huvitegevuse kaudu noorte õpihuvi suurendamine;
- 5) Digitaalsete tööriistade loomine õpetajatele õppetöö juhtimiseks õpilaste erinevast võimekusest ja õppimiskiirusest tulenevalt;
- 6) Tehnoloogilise kirjaoskuse arendamine ning arendustegevused loodusainete õpetamise taseme tõstmiseks koolides;
- 7) Uute õpetajate sihtotsingud noorte õpetajate Läänemaale kutsumiseks, väärtuspaketi väljatöötamine koostöös kohalike omavalitsustega
- 8) Läänemaa haridusvõrgu imago teadlik kujundamine, koolide eripära ja tugevuste atraktiivselt esile toomine, õpetajatest brändi loomine
- 9) Koolide toetamine ja abi arendusprojektide koostamiseks ning toetuste taotlemiseks
- 10) Kohalike ettevõtete oluliselt suurem ja tulemuslikum kaasärääkimine haridusteenuse, sh tööks vajalike oskuste arendamiseks ning uute õppekavade arendamiseks;

Hariduskobara tegevuste rahastamine projektijärgsel perioodil:

Käesolevas projektis kavandatud haridusteenuse kvaliteeti tagavate tegevuste jätkumine ja rahastamine projekti järgsetel aastatel toimub koolide ja kohalike omavalitsusüksuste eelarvehenditest. Uusi lisanduvaid arendustegevusi rahastatakse uute arendusprojektidega taotletavate toetustega.

- 9) Ülevaade projekti tegevuste eest vastutava meeskonna koosseisust, varasemast kogemusest ja pädevusest;

Kuna projekt on tegevuste osas üsna mahukas ja projekti raames tuleb teha ka sisulist tööd haridusteenuse arendamiseks koolides, kuuluvad projekti meeskonda järgmised töötajad:

- 1) projekti juhib ja tööd ja tegevusi projektis korraldab täiskoormusega projektijuht, kellel on kogemus erinevate SA Läänemaa poolt elluviidud haridusvaldkonna projektide koordineerimisest;
- 2) projektijuhti toetab osalise koormusega projektijuhi abiline - assistent, kelle ülesandeks on töömahukamate tegevuste korral tegevuste ettevalmistamistele kaasa aitamine, ettevõtete kontakti loomine, projekti kaasatud haridusasutuste vahel info vahendamine, projekti tegevuste avalikustamine ja kommunikatsioon huvigruppidega erinevates suhtluskanalites jm;
- 3) projekti haridusteenuse sisuliseks arendamiseks on projekti kaasatud osalise koormusega sisuekspert, kellel on pikaajaline kogemus haridusvaldkonna arendamisel ja haridusstrateegiate koostamisel. Sisueksperti ülesandeks projektis on uute teenuste tingimuste ja korra ning dokumentatsiooni väljatöötamine, õpetajatele juhiste koostamine, õpilaste küsimustike väljatöötamine, konkursside tingimuste väljatöötamine jne;
- 4) Projekti meeskonda kuuluvad ka 0,2 töökoormusega koordinaatorid Haapsalu Linnavalitsusest ning Lääne-Nigula Vallavalitsusest, kelle ülesandeks on tagada, et kõik linna ja valla koolid osaleksid arendustegevustes projektis õigeaegselt ja kavandatud mahus, et projekt täidaks oma eesmärgid ja riskid oleksid maandatud.

Lisaks töötajatele moodustatakse hariduskobara arendus- ja koostöökogu, kuhu kuuluvad koolide juhid, haridusspetsialistid ning kohalike ettevõtete ja organisatsioonide esindajad. Arendus- ja koostöökogu ülesandeks on projekti käigus tekkida võivate probleemide ennetamine ja lahendamisele kaasaaitamine, koolide koostöö kindlustamine jm projekti elluviimist toetavad ja abistavad tegevused. Arendus- ja koostöökogu kutsutakse korraliselt kokku 2 korda õppeaastas, probleemide tekkides sagedamini.

Projekti järgselt on arendus- ja koostöökogu ülesandeks ka haridusvõrgu edasiste ühiste arendustegevuste kavandamine maakonna arengustrateegiast ning kohaliku kogukonna ootustest ja vajadustest tulenevalt.

Projekti meeskond teeb koostööd ülikoolidega õpetajate koolitamiseks ning tõenduspõhise arendustegevuse edasiseks kavandamiseks.

Projekti meeskond annab oma tegevusest aru SA Läänemaa nõukogule, kes on ka hariduskobara tegevuse rahastaja.

10) Riskid projekti elluviimisel

1. Riskid projekti juhtimisega

1.1. Projekti ajagraafik on pingeline, projektijuht ei jõua ajagraafikus püsida

Lahendus:

- 1) projekti juhtimisstruktuur on mitmetasandiline, lisaks projekti meeskonnale jälgib projekti käiku ja vajadusel sekkub sihtasutuse juurde loodud hariduse arendus- ja koostöökogu;
- 2) projektijuhile lisaks on meeskonda kaasatud osalise koormusega projektijuhi assistent ning teda toetab hariduse ekspert, projektijuhile on abiks partnerite poolsed koordinaatorid.

1.2. Hangete läbiviimine võtab planeeritust kauem aega

Lahendus:

- 1) Hangete läbiviimiseks kaasatakse väljapoolt tulevaid spetsialiste
- 2) Hangete tulemustest sõltuvaid tegevused on kavandatud ajagraafikus piisava ajavaruga

2. Riskid tegevuste elluviimisega ja ajagraafikus püsimisega

2.1. koolide erinev huvi projektis osalemiseks

Lahendus:

- 1) Enne projekti algust korraldatakse kõikides koolides projekti infopäevad, kus tutvustatakse projekti tegevusi ja oodatavaid tulemusi, kuid eelkõige ka projektist saadavat kasu koolile ja õpetajaskonnale. Lisaks on koolid olnud kaasatud ka projekti tegevuste planeerimisse.
- 2) Projekti meeskonnas on ka KOVi poolsed koordinaatorid, kelle üheks ülesandeks on kindlustada koolide osalemine projekti tegevustes.

2.2. Õpetajate vähene huvi projektist tulenevate lisaülesannete võtmiseks

Lahendus:

- 1) Enne projekti algust koolides toimuvateks infopäevadeks peavad koolijuhid olema jõudnud kokkuleppele enam motiveeritud õpetajatega, kellest saavad koolituste läbides mentorid oma kolleegidele.
- 2) Õpetajate motiveerimiseks on projekti arvestatud lisatasu õpetajatele töötamiseks mentorina.

3. Riskid tegevuste rahastamisega

3.1. Jätkuv inflatsioon muudab tegevuste elluviimise ajas kallimaks kui on algselt kavandatud

Lahendus:

- 1) Projekti tegevustesse on planeeritud maksimaalne osalejate arv, mida kallinemise puhul on võimalik teatud määral vähendada ilma, et tulemus muutuks.
- 2) Hangete kallinemise puhul on võimalik projekti sees teha tegevustes muudatusi nii, et projekti eesmärgid saavutatakse.

Haridusega seotud elu- ja ettevõtluskeskkonna raport koostati perioodil november 2022-mai 2023.